

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Caput II. Miracula post obitum, corporis de tumulo levatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

AUCTORE
SIGEWARDO.

Sanctus locum edificando monasterio didicerit, itemque de miraculo, quo sacras Sanctorum reliquias divinitus acceperit, censendum appareat, in Commentario prævio num. 66 et binis seqq. editi.

† Cujus instituti hæ fuerint, in Comment. præv. num. 80 et quatuor seqq. discussum est.

u Velamen hoc integrum cum ignis vestigio sæculo præterito Budicæ adhuc vidit Gamansius noster. Adi comment. præv. num. 118.

x Novembris pro Octobris perperam hic poni, in apographo nostro Hardeshusano ad marginem notatur, et recte quidem, uti ex iis, quæ in Comment. prævio num. 89 disputata sunt, apparet.

y Hinc collige, Sanctum et obisse et sepultum esse in Budicensi monasterio, cujus, ut apparet, sanctimonialibus cohabitatur præfueratque.

CAPUT II.

Miracula post obitum, corporis de tumultu levatio.

B Sanctus, ad
cujus tumu-
lum magnus
fit populi con-
cursus,

Sepulto igitur beati Viri corpore, cæperunt ad sepulcrum ejus ubertim pauperes Christi confluere, tam exciti fama præteritorum miraculorum, quam accensi spe futurorum. Pars quidem adveniebant sanitatem deprecari corporum, pars vero requiem animarum, tantum quod cujusque voluntates optavit beneficium, pro hoc impetrando, B. Mainulfum precatorem misit Domino: nec quisquam, Deo gratias, frustra se orasse ploravit, si modo orans in corde suo non hæsitavit. Quo factum est, ut et indigenæ et advenæ beati Viri sepulcrum colerent honorifice; nec non ipsæ sanctimonialia, ob Sepulti amorem, vigilantiter satagentes circa sepulcri honorem, pro rei suæ modulo adornabant illud velamine lineo. Elegerunt etiam quandam bonæ intentionis famulam, specialiter ei imponentes sepulcri custodiam a, a quo illa non recedebat, quantum corporis infirmi lex annuebat. Quam quadam nocte, postquam orando vigilandoque plurimum noctis exegerat, ut exercitatum corpus solet, libido somni devicerat. Cui devicta obtemperans, concessit membris somni necessarium requiem; sed requies transiit in sollicitudinem.

a pannum li-
neum ab igne
serreat illæ-
sum,

29 Evigilanti namque de somno venit ad memoriam subito, quia, dum illi sopor imminabat, supra velum sepulcri candelam ardentem dereliquerat. Attonito enim animo surrexit, sub magna festinatione ad sepulcrum perrexit; et inter eundem magnum super oblivione sua mæroris sustinuit tormentum. Sed, ubi pervenit, Dei clementiam consolatricem invenit. Nam ardor finem fecit candelæ, prorsus tamen cessans a panni lætione: quia candelæ, ardendi causa Deo oblata, parcere non ausus est; panno autem ad servandum congruo ignoscere jussus est. O gloriosus Deus in Sanctis suis! qui patenter exponit dignitatem hujus sui Militis, ad cujus defuncti reliquias hoc tam nobile signum iterato proferre voluit, quod per ipsum corpore viventem antea protulit b.

b famulum olim
suum, semel,
iterum,

30 Sed hoc signum aliud non inferius sequabatur, per quod quidam ad salutem intrare compellebatur: apparuit namque Vir beatus biculario suo in visione, erudiens eum amica irradiatione, ut mundo pompisque ejus abre-

nuntiaret, et ad æterni Regis militiam transmigraret. Ille autem ipsam visionem pro illusionem habuit, nedum fecisset, quod per visionem didicit. Sed Sanctus, hominis condescendens infirmitati, iterum apparuit ei, ut repetita admonitio fieret ei veræ visionis expositio. Ille autem nec adhuc visioni habuit fidem.

31 Sed Sanctus Dei nondum cessans a salute viri, geminis visionibus tertiam addidit, ejusque duritiam hac voce corripuit: « Nescis, » miser, nescis, quam crudelis captor tuæ captivæ præsidet menti; qui te et mittenti Christo, » et mihi misso, cogit reluctari. Certe cum » male vivendo desperes, nec desipere sponte » desisteres, monuit te revelatio divina, ut vel » admonitus respisceres. Tu autem, stulte, » perniciose illuderis, qui revelationem veram » pro illusionem accipis: nulli enim credentium » dubium est, quin illa visio expertus sit illusionis, » quæ invitatrix est Christianæ religionis; quam » que si a quolibet vigilans audivisses, negligere » nequaquam debuisses. Nunc ergo cum te » corrigere nequeant verba, jam vertenda sunt » in opera. Nam visionem divinam, quam te » dissimulas intelligere, expediam tibi planis- » sima expositione, quæ animum tuum dubio » exuat, cunctisque te videntibus plenam certi- » tudinem pariat. »

32 Hæc dixit, et mox dicta probavit. Vir namque de somno excussus, faciem persensit barba viduatam, barbamque cominus invenit divulsam. Postea vero non illa nocte quicquam loci in eo somnus habuit, sed pro somno cum stupor, pudor et dolor oppressit. Quid faceret? cujus animus in amaritudine fuit, nec tamen cum quo hæc ventilaret, familiarem habuit: familiares quidem potuit plures habere, sed ipse mallet omnibus ignotus, quam notus esse. Tandem eligens sibi unum, quod tamen actu erat opportunum, videlicet, ut necessitatem verteret in voluntatem, quam citissime cucurrit ad ecclesiam, ibique per S. Mainulfum mirifice Dei consecutus est misericordiam.

33 Nam cum matutine laudis principium presbyter exordiretur, dicens: « Domine labia mea aperies, » iste, qui prius litteras non didicit, excepit, dicens: « Et os meum annuntia- » bit laudem tuam. » Quam bene iste inscius se Domini laudes annuntiatum esse promisit! quia non solum ille, verum omnes hujus rei cognitores, pro eadem re Domini debent esse laudatores. Est namque unum de præcipuis miraculis, ut, qui se lecto collocavit laicum, sese erexit canonicum; neque enim, si omnem illam noctem insomnem duceret, tamen notari posset de otio, quandoquidem cum hujusmodi procederet negotio. Nempe B. Mainulfus servum suum ad professionem canonicam barba nollet destituere, nisi ad canonicum usum gratius ei vellet pretium restituere c.

34 Jamque his exactis miraculis, non longa fuit mediæ mora temporis, cum iterum revelante gratia Dei manifestius patuit dignitas B. Mainulphi. Temporibus quidem Arnulphi regis d, Bisonisque Patherbrunnensis episcopi, die quadam diacono Evangelium recitante, inter recitandum, lapis, beati Viri sepulcro superpositus, ad instar crucis divisus intonuit, præsentibusque cunctis validum stuporem incussit. Cumque eos iste concuteret stupor, ecce alius subsecutus est major: quia mox inter Dominici Corporis Sanguinisque immolationem lapis, nuper quadrifariam disper-

D

ac tertio ei
apparens,

E

ad meliorem
frugem

F

c
cumque lapis
ejus sepulcra-
lis,

d

A titus, in innumerabiles particulas dissipatur. Lapis quidem iste bonus beato Viro testis erat juxta suum posse; cujus dum potestatis non erat laudare per sermonem, laudabat autem per disruptionis vocem.

subsidente etiam, quae loculum legebat, terra,

34 Nec etiam ipsi terrae, hujus Viri laudes fas fuit reticere. Resoluta enim in superficie sepulcri, deorsum subsedit more mirabili, ejusque sepulcrum esse destitit, cujus loculum libere spectandum praebuit. Hinc patet, quam reverendus iste sit substantiis rationalibus, cujus sic praeconium confessa est irrationalis tellus. Confessa est enim, ne sibi licitum foret hoc corpus suis occultare latibulis, quod multo rectius coleretur in altaribus sacris. Praeterea cum scissura petrae casuque terrae tanta jucunditas exorta est suavissimi odoris, ut non vana fides sit, affuisse sibi auctorem suavitatis. Hic vere Scinditur incertum studia in contraria vulgus.

secundo dissilisset,

36 Certantes enim diu, quid hoc signum portenderet, elegerunt tandem episcopo Bisionem hanc palificare, quatenus ille eos componeret, dijudicata lite. Ille autem edixit fracturam sepulcri redintegratum iri. Ex ejus edicto sepulcrum reparatum iterum, paulo post est ex divino jussu dissipatum. Quod cum comperit foret episcopo, ille superius edictum iteravit, ejusque edicto populus iterum obtemperavit. Sed in hoc episcopus non notandus est dementia: rectius quidem divinitatis adscribitur providentia, quae ideo eos aliquantulum dubitare permisit, ut per efficacius signum, et ab illis et nobis omne dubium absterseret.

aliudque miraculum accessisset,

37 Igitur in eodem tempore B. Mainulfus Mainardum quemdam presbyterum e admonuit in visione, quatenus pontificem incusaret super sua transgressione: presbyter autem divinae admonitioni timorem praeponebat episcopi, nusquam tulit pedem. Sed Vir Dei, iterum secundo, sicut prius, presbyterum admonuit; presbyterum autem, sicut prius, iterum timor prohibuit. Tandem et tertio ei apparuit, ejusque mollitiem et socordiam accusavit. Et quia eum aeternae voluit ultioni eripere, noluit dilectum ejus hic impunitum dimittere: sed minatus est ei apertis oculis absentiam videndi, ejusque reliquit arbitrio, an mallet caecus vivere, an legationem absolvere. Qui expergefactus, nimis agre tulit, quod imago somniorum nihil ei mentita fuit.

a Bisione episcopo, ita ad illi monito, de terra levatur.

38 Tamen quia caecitas ei inimica familiaris fuit, nequaquam iter distulit: sed, ductore advocato et reliquo itineris supplemento parato, iter expedit, comite scilicet ductore, baculo et caecitate, quod prius per se sine omni posset molestia consummare. Igitur, quae acciderant ei, narravit omnia pontifici, nec verba ejus eguerunt artificio, quibus ipsa caecitas probabilis erat expositio. Ad haec pontifex vehementer expavescebat, timuit periculum vitae suae, quia et ipse sibi conscivit super eadem transgressione. Quapropter festinans errata officii superare sedulis, sepulcrum sancti Viri adiit humilis. Ibi quoque sacrum corpus de sepulcro transtulit, translatumque in eadem ecclesia reverenter collocavit. In translatione autem beati corporis de sepulcro rediit adempta oculorum sanitas presbytero /. In quo laudanda est clementia multiplex optimi Domini per merita et orationem Militis egregii, qui corporali verbere plagam recidit futuram animae; et tamen eidem

verberi corporis celerem exitum concessit medicus utilis.

AUCTOR SIGEWARDO.

39 Multa quidem et alia fecit Jesus prope has reliquias miracula, inter quae censemur hoc dici et audiri dignum, quod jam nunc referre volumus in medium. Igitur aquam, qua pontificis jussione sacrae latae sunt reliquiae, in bonam spem reservabant Dei famulae, non in vanum credentes eam dignam reservatione, quia, quae salutare corpus lavando tetigerat, salutari tactu carere non poterat. Certe, quia fides earum bona, simplex et prudens fuit, fides bona ad bonum opus ascendere meruit. Nam mulier quaedam paralytica, longo scilicet tempore omni membrorum officio destituta, cognitis beati Viri miraculis, rogavit a parentibus suis, ut ad praedictam portata perveniret ecclesiam, quod ibi divinam per S. Mainulfum merita experiri vellet misericordiam. Denique rogavit, nec non rogando impetravit.

Aqua, qua Sancti reliquiae lotae erant,

40 Quod cum comperit foret famulabus Dei, statim plene fuerant bonae spei, nihil penitus haesitantes in corde suo, super divinae miserationis auxilio: praesertim, quia ipsa mulier, quae spe curationis advenerat, constantis fidei in Domino fuerat. Didicerant enim ex doctrina Evangelii, quia omnia possibilia sunt credenti. Itaque mulieris paralyticae semivivum corpus praedicta salutari aqua perunxerunt, perunctumque Christo per merita S. Mainulfum commendaverunt. Sed ille, quia in se sperantes deserere non novit, nec harum fidem deseruit. Nam infra paucos dies mulier ex illa acerrima corporis attritione convaleuit, et ad tantam valetudinem refloruit, ut nec aliquid infirmitatis signum in ea remanserit.

mulier paralytica sanatur,

E

41 Nec nos patimur, sanctam Ecclesiam clam esse, qualiter ibidem Deus cuidam alteri succurreret feminae, quae laborabat peste immensa et miserabili, et ideo major est majestas miraculi. Morbus enim, cui medicinalis auctoritas canceri vulnus vocabulum indidit, dexteram ejus mamillam mordaciter contrivit, et post grandaeam contritionem funditus exedit. Qua exesa, obsedit etiam carnis contigua loca: usque adeo vis ejus praevaleuit, ut etiam superficiem costarum destituisset tegmine carni. Eminent hoc quidem satis per se, nec eget expositione, si haec esset in gravi amaritudine cordis, quam sic exasperabat dolor corporis. Nam etiam fertur, ut ipsa aperte profiteretur, se malle mori, quam tanto superesse dolori.

atque a cancro

F

42 Tandem, cum divina miseratio compati voluit ancillae suae morbo, inspiravit in ejus mentem hanc cogitationem: ut, quod apud homines est impossibile, apud Deum crederet esse possibile. Hac vivificata spe, decrevit Dominum per S. Mainulfum merita invocare, tendens statim ad reliquias sancti Viri, offerensque secum, quod dedit penuria census exigui, videlicet candelam ad sui vulneris instar formatam. Ibi quoque, sicut prius mente disposuit, Domino sanctoque Mainulfo preces direxit. Sed Dominus omnipotens, cor contritum et humiliatum non despiciens, noluit roganti renuere auxilium, utpote astrictus per Militis sui meritum. Illa quidem rediit, sed redeunti Christus celeriter exposuit, quod sibi gratum precatorem transmisserit.

cum candelam ad Sancti reliquias obtulisset,

43 Nam mox insequenti die cepit in superficie vulneris novella cutis reviviscere: et, ut breve sit, quod dicimus, infra septem dies in tantam

curatur.

AUCTORE
SIGEWARDO.

tantam sanitatem transit vulnus, ut mamilla pectori resurgeret ad integrum, cuius nec dolor aliquod ibi reliquerat vestigium. Hoc quidem admodum est dictum mirabile, sed tamen sanis mentibus est credibile, quia Christus mirabilis in Sanctis suis falso diceretur, si in eis nulla mirabilia operaretur. Ipse quidem per servi sui Mainulfi merita plurima fecit et facit miracula; quorum quaedam superstes lingua famæ annuntiabat nobis, quaedam vero taciturnitas invida sepulcro condidit oblivionis.

Potestatem
plura patran-
di

44 Plura etiam signa B. Mainulfus potestate habuit, quæ actu minime protulit. Potestatem autem modo non dixi secundum dialecticam, sed iuxta vocem Domini, dicentis: quod omnia possibilia sint credenti *g*. Si Beatus Domino indubitanter credit, quilibet agendi potestatem habuit: atqui credidit, potestatem igitur quilibet agendi habuit. Domino enim indubitanter credere, est mandata ejus fideliter adimplere; consequens est, ut hic Domino videatur adherere. Qui autem adhaeret Domino, unus spiritus efficitur. Semper enim desideravit, desideratumque promeruit B. Mainulfus, ut cum Creatore efficeretur unus spiritus; sed Creatori aliquid esse impossibile, nemo vel insanus præsumit credere.

miracula
Sanctus ha-
buit.

45 Hic vero ordinatim consequitur, ut hujus possibilitatis non careat participio, qui unus spiritus fieri meretur cum Domino. Quapropter si B. Mainulfus unus spiritus cum Domino fieri promeruit, signa etiam operari potuit: sed meruit unus spiritus cum Domino fieri: potuit igitur signa operari. Cujus conclusionis necessitas nobis discutit aperte, ut non egeat questione, si vel pauca, vel omnino nulla signa fecerit, dummodo ei signorum potestas non abfuit. Et profectui quidem animæ nostræ salubrius esset merita ejus, moresque et virtutes, quam signa cognoscere, ad quarum videlicet exemplar formaremus modum et ordinem vitæ nostræ.

Cur aliquot,
quæ fecit, scire
nos Deus vo-
luerit.

46 Sed quia meritis ejus, carnaliter viventis, nos presentes interesse non contigit, ecce autem divina providentia aliqua de signis ejus notitiæ nostræ contulit, quatenus signorum certitudo nobis exponeret, quod magna vitæ puritas, sanctaque actuum castimonia præcederet. Nunc igitur pollicetur nobis certa spes divinæ miserationis, ut per eum animarum nostrarum medeatur languoribus, per quem vires restituit tot languidis corporibus. Quod ipse B. Mainulfi precibus dignetur annuere, qui ipse B. Mainulfo principium fuit et finis victoriæ, victorique contulit bravium infinitæ gloriæ, qui regnandi nec initium habet nec finem. Ipse

Principium, vector, dux, semita, terminus idem.

ANNOTATA.

a Canonissæ, non famulæ, sepulcri Sancti custodiam demandatam scribit Gobelinus in Vita num. 21; sed Sigewardo standum.

b Alluditur ad combustum sanctimonialis pepulum, integritati a Sancto adhuc vivente restitutum.

c Hanc ter repetitam, qua S. Mainulfus, famulum olim suum a prava vita retraxerit, apparitionem, hujusque adjuncta prudentis lectoris judicio relinquo.

d Hinc consequens est, ut Sancti de tumulo

levatio miraculaque hanc proxime prægressa, quæ hic subduntur, inter annum 887 et annum 896 verosimiliter evenerint. Adi Commentarii præv. num. 93.

e Attelensis vici, a cænobio Budicensi haud multum remoti, parochum hunc facit Gobelinus in Vita num. 27.

f De hoc atisque miraculis, Sancti de terra levationem aut comitatis aut proxime prægressis, videsis Comment. præv. num. 91 et seq.

g Marci 9, v. 22.

VITA ALTERA,

Auctore Gobelino Persona,

E Budicensis cænobii Passionali pergameno Ms. insigni cum P. Georgii E Garnefelt Carthusiani apographo collata.

PROLOGUS.

Dum super flumina Babilonis Paderfontanæ sedimus et flevimus et in salicibus ejus suspendimus organa nostra, sonus organi inter novellas olivarum, pro salicibus plantatas, noviter tunc suspensi, per quod Spiritus Sanctus operatus est, honor, videlicet beati Meinulphi, confessoris Christi, reviviscens interiorum cordis mei pulsavit auditum. Unde scintilla spiritus illius, qui Zachariam et Achæum ad exhortationem reedificantium templum Domini quondam inflammavit, mente succensus, præfatis novellis olivarum fratribus, videlicet canonicis Regularibus, in villa Bodeken, ad reformandam ecclesiam illam, qua corpus prædicti Sancti requiescit, vix institutis lætos obsequia exhortationis impendi *a*.

Auctor scri-
ptionis cau-
sam,

2 Et ut multi gratiæ Spiritus illius possint esse participes, qui una mecum in chordis et organo Dominam laudent, ex diversis scripturis antiquis et ex rerum gestarum mihi cognitarum occursu ad laudem Dei, sancti Meinulphi honorem et ad ædificationem proximi de vita et miraculis istius Sancti, nec non gestis aliis, ad hæc infrascripta opportunis collegi. Et, si pro dicendorum intellectu pleniori ad longe superiora tempora pro primo recurrendo digredior, lector meus curiositati non imputet, sed affectui pronuntiandi magnificentiam gloriæ regni, de quo scriptum est: Regnum tuum, regnum omnium sæculorum *b*, magis adscribat.

F
a
et unde, quæ
scribit, hau-
serit, exponit.

ANNOTATA.

a Hinc apparet, Gobelinum non diu admodum post canonicos Regulares in Budicense cænobium inductos Sancti Vitæ scribendæ manum admovisse.

b Psalm. 144, v. 43.

PRO-